

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет історичний
Кафедра новітньої історії України імені Михайла Грушевського

Затверджено

На засіданні кафедри новітньої історії
України імені Михайла Грушевського
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.)

Завідувач кафедри

_____ проф. Сухий О. М.

Силабус нормативної навчальної дисципліни
циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки
«Повернення до людини в новітній
європейській історіографії»,
що викладається в межах ОПШ “Історія та археологія”
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 032 “Історія та археологія”

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Повернення до людини в новітній європейській історіографії
Адреса викладання дисципліни	вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет Кафедра новітньої історії України імені Михайла Грушевського
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія
Викладачі дисципліни	Боднар Галина Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри новітньої історії України імені Михайла Грушевського
Контактна інформація викладачів	halyna.bodnar@ lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom або Messenger. Для погодження часу он-лайн консультацій потрібно писати на електронну пошту викладача. halyna.bodnar@lnu.edu.ua
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/department/novoji-ta-novitnoji-istoriji-zarubizhnyh-krajn
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Повернення до людини в новітній європейській історіографії» є нормативною навчальною дисципліною з спеціальності 032 Історія та археологія, яка викладається студентам І-курсу ОС «Магістр» у II семестрі в обсязі 3-х кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)..
Коротка анотація дисципліни	Навчальний курс розроблений на основі міждисциплінарного підходу із залученням найновіших історіографічних досліджень і широкої джерельної бази. У курсі представлено теоретичні основи «історії людини» в сучасній західній історіографії, пропонується вивчення підставових праць класиків історико-антропологічного підходу, передбачається, що набуті знання і навички будуть використовуватися студент(к)ами у їхній власній науково-дослідницькій діяльності.
Мета та цілі дисципліни	Мета навчального курсу – висвітлити найновіші методологічні течії «історії людини» в західній історіографії з акцентом на міждисциплінарності (міждисциплінарний діалог історії та інших соціальних дисциплін) та «інструментальному» (новизна, межі застосування, співвіднесення з іншими підходами і напрямками) аспектах. Завдання: оволодіння студентами теоретичних основ «історії людини» в сучасній західній історіографії та вивчення підставових праць класиків історико-антропологічного підходу, використання набутих знань і навичок у власній науково-дослідницькій діяльності.
Література для вивчення дисципліни	Базова: Колінгвуд Р. Дж. Ідея історії / Переглян. вид. 3 лекц. 1926–1928 рр. / Пер. з англ. – Київ, 1996. Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. Топольський Є. Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці нарації. — К., 2012. Доманська Е. Історія та сучасна гуманітаристика: дослідження з теорії знання про минуле. / Ева Доманська. [Пер. з польської та англ. В. Склокін; наук.ред. В. Склокін, С. Троян]. К.: Ніка-центр, 2012. Рюзен Й. Нові шляхи історичного мислення / Переклав з нім. В. Кам'янець. Львів. 2010. Гинзбург К. Сыр и черви. Картина мира одного мельника, жившего в XVI в. / Пер. с итал. М.Л.Андреева, М.Н.Архангельской. М., 2000. Дартон Р. Великое кошацьє побоище и другие эпизоды из истории

французской культуры. М., 2002.

Дэвис Н. З. Возвращение Мартена Герра: Пер. с англ. / Послесл. М. А. Барга; Общ. ред. С. Н. Бурина. М., 1990.

Кром М. М. Историческая антропология. СПб., 2000.

Ладюри Ле Руа Э. Монтайю, окситанская деревня (1294-1324). Екатеринбург, 2001

Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять / Пер. із фр. А. Рєпи. Київ, 2014.

Допоміжна:

Арон Р. Вступ до філософії історії: Есе про межі історичної об'єктивності Нове видання переглянуте та анотоване С. Мезюр; Пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенка. – Київ, 2005.

Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки: Монтеस्क'є. Конт. Маркс. Токвіль. Дюркгайм. Парето. Вебер / Пер. з франц. Г. Філіпчука. – Київ, 2004.

Гаскелл А. Візуальна історія // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 230–268.

Гинзбург К. Мифы – эмблемы – приметы. Морфология и история / Пер. С. Л. Козлова. – Москва, 2003.

Гроув Р. Г. Історія довкілля // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 318–343.

Дартон Р. Історія читання // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 194–229.

Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності. – Львів, 1999.

Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія: Посібник для студентів історичних спеціальностей університетів. – Львів, 2000.

Історична наука: термінологічний і понятійний довідник. – Київ, 2002.

Історія світової політичної думки: навчальний посібник / Уклад. В. В. Морозов; Міністерство освіти і науки України, Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Київ, 2008.

Історія української суспільно-політичної думки: навчальний посібник / Уклад. В. В. Морозов; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет імені Вадима Гетьмана. – Київ, 2006.

Козлова Н. Н. Социально-историческая антропология: Учебник. М., 1998.

Коннертон П. Як суспільства пам'ятають. К.: Ніка-Центр, 2004.

Леві Дж. Про мікроісторію // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 122–148.

Людтке А. История повседневности в Германии: Новые подходы к изучению труда, войны и власти. М., 2010.

Портер Р. Переосмислена історія тіла // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 285–317.

Про А. Двенадцать уроков по истории / Пер. Ю. В. Ткаченко. – Москва, 2000.

Прошлое – крупным планом: Современные исследования по микроистории / Под Рикер П. Память, история, забвение Пер. с франц. – Москва, 2004.

Родак П. Письмо, книжка, лектура. Розмови: Ле Гофф, Шарт'є, Ебрар, Фабр, Лежен / Передмова К. Пом'яна, переклад О. Герасима. Варшава. 2016.

Саїд Е. В. Орієнталізм / Пер. з англ. – Київ, 2001.

Себайн Д. Історія політичної думки. – Київ, 1997.

Скотт Дж. Жіноча історія // Гендерний підхід: історія, культура, суспільство. Хрестоматія / Під. ред. Л. Гентош, О. Кісь. Львів: „Класика”, 2003. С. 97-110.

	<p>Скотт Дж. В. Жіноча історія // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 59–91.</p> <p>Так Р. Історія політичної думки // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 269–284.</p> <p>Українська історіографія на зламі ХХ і ХХІ століть: здобутки і проблеми / За ред. Л. Зашкільняка – Львів, 2002.</p> <p>Шарп Д. Історія знизу // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 36–58.</p> <p>Яковенко Н. Вступ до історії. – Київ, 2007.</p> <p>Ящук Т. І. Філософія історії: Курс лекцій. Навч. посібник. – Київ, 2004.</p>			
Обсяг курсу	<p>Денна форма навчання: 30 години аудиторних занять. З них 30 годин лекцій та 60 годин самостійної роботи</p> <p>Заочна форма навчання: 14 годин аудиторних занять. З них 14 годин лекцій та 76 годин самостійної роботи</p>			
Очікувані результати навчання	<p>За результатами лекційних та семінарських занять студент(ка) зможе:</p> <ul style="list-style-type: none"> знати: <p>найновіші течії “історії людини” в західній історіографії та етапи їх становлення і розвитку;</p> <p>підставові праці класиків історико-антропологічного підходу, сучасні наукові дискусії в середовищі дослідників історико-антропологічного підходу,</p> <p>підставові терміни, методи та джерела дослідження “історії людини”.</p> вміти: <p>розумітися у найновіших течіях історико-антропологічного підходу, аналізувати класичні праці з “історії людини” в західній історіографії, шукати історичну інформацію і користуватися широким спектром джерельного матеріалу (на прикладі досліджень історико-антропологічного підходу),</p> <p>використовувати набуті знання і навички у власній науково-дослідницькій діяльності.</p> 			
Ключові слова	<p>Антропологічний поворот, історична (культурна) антропологія, мікроісторія, історія знизу, історія повсякденності, жіноча історія, історія тілесності, історія читання, візуальна історія, усна історія.</p>			
Формат курсу	<p>Очний /заочний</p>			
Теми, план	Форма заняття	Література, ресурси	Завдання, години	Термін виконання
<p>Переосмислення ролі історичних знань на рубежі ХІХ–ХХ століть.</p> <p>“Антипозитивістський бунт”. В. Дільтей. Баденська школа. В. Віндельбанд. Г. Ріккерт. Вплив соціологічних студій на розвиток історичних знань. Перевага “колективного” над “індивідуальним”. Е. Дюркгайм. “Кожне покоління переписує історію заново”: Б. Кроче. “Морфологія історії” О. Шпенглера та “історія цивілізацій”</p>	<p>Лекція</p>	<p>Арон Р. Вступ до філософії історії: Есе про межі історичної об’єктивності. Нове видання переглянута та анотована С. Мезюр; Пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенка. – Київ, 2005.</p> <p>Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки: Монтеск’є. Конт. Маркс. Токвіль. Дюркгайм. Парето. Вебер / Пер. з франц. Г. Філіпчука. – Київ, 2004.</p> <p>Бойченко І. В. Філософія історії: Підручник. – Харків, 2006.</p> <p>Дільтей В. Історія молодого Гегеля / Пер. з нім. О. Литвиненка; наукове редагування, збірка та уточнення перекладу, вступна стаття, примітки Ю. Кушакова. – Київ, 2008.</p> <p>Колінгвуд Р. Дж. Ідея історії /</p>	<p>4</p>	

<p>А. Дж. Тойнбі.</p>		<p>Переглян. вид. 3 лекц. 1926–1928 рр. / Пер. з англ. – Київ, 1996. Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. Тойнбі А. Дж. Дослідження історії. Скорочена версія томів I–VI Д. Ч. Сомервелла / Пер. з англ. – Київ, 1995. – Т. 1–2. Ящук Т. І. Філософія історії: Курс лекцій. Навч. посібник. – Київ, 2004.</p>		
<p>Історичні та соціальні проблеми в історико-філософській системі середини ХХ століття. Школа “Анналів”. “Я – це Я і мої обставини”: філософська система Х. Ортеги-і-Гассета. “Бунт мас” Х. Ортеги-і-Гассета. “Століття простих людей”. “Масова культура”. Історіософія Р. Дж. Колінгвуда. “Ідея історії” Р. Дж. Колінгвуда. Школа “Анналів”. Від “історії-події” до “історії-проблеми”: Марк Блок, Люсьєн Февр. Журнал “Анналі”. Концепт ментальності. “Тотальна” історія. Фернан Бродель. Емануель Ле Руа Лядюрі, Ернест Лябрус та ін. Історична (культурна) антропологія.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Арон Р. Вступ до філософії історії: Есе про межі історичної об’єктивності Нове видання переглянута та анотована С. Мезюр; Пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенка. – Київ, 2005. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки: Монтеск’є. Конт. Маркс. Токвіль. Дюркгайм. Парето. Вебер / Пер. з франц. Г. Філіпчука. – Київ, 2004. Бойченко І. В. Філософія історії: Підручник. – Харків, 2006. Колінгвуд Р. Дж. Ідея історії / Переглян. вид. 3 лекц. 1926–1928 рр. / Пер. з англ. – Київ, 1996. Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. Ящук Т. І. Філософія історії: Курс лекцій. Навч. посібник. – Київ, 2004.</p>	<p>4</p>	
<p>Історія знизу. Становлення “історії знизу”. Едвард Томпсон: “погляд на історію знизу”. Ерик Гобсбаум: “історія простолюдинів”. Емануель Ле Руа Лядюрі “Монтайю”. Історія знизу як тип історії. Тематика досліджень. Проблема пошуку джерел. Позитиви та недоліки “історії знизу”.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Курковська-Будзан М. Історія звичайних людей: англійська соціальна історія та її традиції // Ейдос. 2005. Вип. 1. С. 182–205. Шарп Д. Історія знизу // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 36–58. Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. Thompson E. The Making of the English Working Class. London: Victor Gollancz, 1963. Thompson E. Making History: Writings on History and Culture. New York: New Press, 1994. Лядюрі Ле Руа Э. Монтайю, окситанская деревня (1294-1324). Екатеринбург, 2001.</p>	<p>4</p>	

<p>Мікроісторія. Становлення терміну “мікроісторія”. Дослідження у сфері мікроісторії: Карло Гінзбург, Джовані Леві, Наталі Земон Девіс, Клавдія Ульбрех. Проблеми (не)можливості проникнення в свідомість індивіда. Карло Гінзбург “Сир і хробаки. Картина світу одного мельника XVI ст.”. Наталі Земон Девіс “Повернення Мартіна Гера”.</p>	Лекція	<p>Леві Дж. Про мікроісторію // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 122–148. Медик Х. Микроистория // Thesis. 1994. Вип 4. С. 193-202. Гинзбург К. Микроистория: две-три вещи, которые я о ней знаю // Его же. Мифы – эмблемы – приметы: Морфология и история. Сборник статей. М., 2004. С. 287-320. Дэвис Н. З. Возвращение Мартена Герра: Пер. с англ. / Послесл. М. А. Барга; Общ. ред. С. Н. Бурина. М., 1990. Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. Гинзбург К. Сыр и черви. Картина мира одного мельника, жившего в XVI в. / Пер. с итал. М.Л.Андреева, М.Н.Архангельской. М., 2000.</p>	4	
<p>Жіноча історія. Історія тіла. Жіноча історія. “Невидимість” жінок в історії. Соціальна історія та жіноча історія. “Її історія”. Жінка чи жінки. Жінка як суб’єкт, гендер і політика. Проблема джерельної бази. Жіночий досвід та автономія. Історія тіла. Тіло як умова людської природи. Форми тіла. Аномалії тіла. Стать і гендер. Тіло, розум і душа. Політика тіла.</p>	Лекція	<p>Скотт Дж. Жіноча історія // Гендерний підхід: історія, культура, суспільство. Хрестоматія / Під. ред. Л. Гентош, О. Кісь. Львів: „Класика”, 2003. С. 97-110. Скотт Дж. В. Жіноча історія // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 59–91. Кісь О. Жіноча історія як напрямок історичних досліджень: становлення феміністської методології // Український історичний журнал. 2012, № 2. С. 159–172. Портер Р. Переосмислена історія тіла // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 285–317. Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. Дэвис Н. З. Возвращение Мартена Герра: Пер. с англ. / Послесл. М. А. Барга; Общ. ред. С. Н. Бурина. М., 1990.</p>	4	
<p>Історія читання. Візуальна історія. “Лінгвістичний поворот” в історії. “American Historical Review” і дискусії щодо сприйняття/описування історії. Герден Вайт “Метаісторія. Історична</p>	Лекція	<p>Гаскелл А. Візуальна історія // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 230–268. Дартон Р. Історія читання // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. С. 194–229. Нові перспективи історіописання / За</p>	4	

<p>уява в Європі XIX століття”. “Новий спосіб читання”: з історії становлення “історії читання”. Макро- і мікроаналітичне “читання”: “хто?”, “що?”, “де?”, “коли?”. Проблема пошуку джерел. Суб’єктивний чинник і його вплив на розуміння текстів. Стратегії розуміння внутрішнього процесу читання: “чому?”, “як?”. Візуальна історія. Візуальний матеріал. Авторство. Відмінності між знанням і особистою точкою зору. Проблеми значення та інтерпретації. Історія, візуальний матеріал та історик.</p>		<p>ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. Родак П. Письмо, книжка, лектура. Розмови: Ле Гофф, Шартъє, Ебрар, Фабр, Лежен / Передмова К. Пом’яна, переклад О. Герасима. Варшава. 2016. Роже Шартъє: Від історії книжки до історії читання // Родак П. Письмо, книжка, лектура. Розмови: Ле Гофф, Шартъє, Ебрар, Фабр, Лежен / Передмова К. Пом’яна, переклад О. Герасима. Варшава. 2016. С. 53-104. Топольський Є. Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці нарації. — К., 2012. Rodak P. Pismo, książka, lektura. Rozmowy: Le Goff, Chartier, Hébrard, Fabre, Lejeune, Warszawa 2009. Дартон Р. Великое кошачье побоище и другие эпизоды из истории французской культуры. М., 2002.</p>		
<p>Історія повсякденності. Становлення історії повсякденності. Школа “Анналів” та студії з історії повсякденності. Alltagsgeschichte (історія повсякденності): німецька історіографія. Сучасна західна наукова традиція історії повсякденності. Історія повсякдення як предмет історичного дослідження. Історія повсякденності та етнографічне дослідження побуту: відмінності дослідницьких практик. Джерельна база студій повсякдення. Методологія історії повсякденності. Повсякдення у гендерних студіях. Історія повсякденності та урбаністика. Біографістика та дослідження повсякдення. Норма і девіація у просторі повсякдення. Повсякдення “інших”, “привілейованих” / “маргінальних” груп.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Куновська О. Quo vadis «Історія повсякдення»? // Історіографічні дослідження в Україні. К.: НАН України. Ін-т історії України, 2008. Вип.18. С.21-30. Пушкарева Н. Л. Предмет и методы изучения «истории повседневности» // Этнографическое обозрение. 2004. № 5. С. 3–19. Коляструк О.А. Предмет історії повсякденності: історіографічний огляд його становлення у зарубіжній та вітчизняній історичній науці // Український історичний журнал. 2007. №1. С. 174-184. Зінчук М. Ю. Еволюція поглядів представників школи «Анналів» на сутність та особливості дослідження повсякдення // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2011. № 982: Сер. Історія. Вип. 44. Спеціальний випуск. С. 21–29. Людтке А. История повседневности в Германии: Новые подходы к изучению труда, войны и власти. М., 2010. Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – Київ, 2004. Фицпатрик Ш. Повседневный сталинизм. Социальная история Советской России в 30-е годы: город /</p>	<p>4</p>	

Повсякденні уявлення. Приватність та повсякдення.		пер. с англ. Л.Ю.Пантина. - 2-е изд. М., 2008.		
Усна історія. Усна історія та міждисциплінарні студії. Становлення терміну “усна історія”. Джозеф Гоулд, Алан Невінс. Етапи розвитку усної історії впродовж 1940– 1980-х рр. Постмодернізм і усна історія (1990–2000- ті рр.). Чотири зміни парадигми в усній історії за А. Томсоном. Дослідження за методом усної історії в Україні	Лекція	Кісь О. Усна історія: становлення, проблематика, методологічні засади // Україна модерна. Число 11. Львів-Київ, 2007. – С. 7-21. Томсон А. Чотири зміни парадигм в усній історії // Схід-Захід: Історико- культурологічний збірник. Випуск 11- 12. Усна історія в соціально- гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень / За редакції Володимира Кравченка та Гелінади Грінченко. Харків: ТОВ «НТМТ», 2008. С. 7-24. Слухати, чути, розуміти: усна історія України ХХ–ХХІ століть: зб. наук. праць / за наук. ред. докторки істор. наук Г. Грінченко. Київ: ТОВ «АРТ КНИГА», 2021.	2	
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру, комбінований.			
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки, достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння джерел.			
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, лекції-презентації; дискусії.			
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет			
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Результат роботи студента протягом семестру (максимально 50 балів) складається з двох компонентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Робота на заняттях (25 балів). Кожне заняття базується на кількох текстах (статті або уривки з монографій), запропонованих на самостійне опрацювання. Студентам слід обов'язково читати тексти на кожне заняття і бути готовим усно презентувати прочитане на заняттях. - Колоквіум-презентація (25 балів), що проводиться за результатами самостійного опрацювання студентами спеціальної наукової літератури (1 монографія на вибір студента/ки). Список монографій і графік прочитання-презентації додається. <p>Іспит (максимально 50 балів) студент складає під час екзаменаційної сесії письмово. До іспиту не допускаються студенти, які протягом семестру отримали менше 21 балу. Таким студентам виставляється оцінка «незадовільно» й надається можливість повторно скласти іспит. Результат іспиту в рейтингових балах визначається за розгорнутими письмовими відповідями на два питання екзаменаційного білету (30 балів = 15 балів x 2) і виконанням тестового завдання (20 балів).</p>			

**Питання до екзамену
(чи питання на
контрольні роботи)**

1. Переосмислення ролі історичних знань на рубежі XIX–XX століть: філософсько-історичний вимір.
2. “Антипозитивістський бунт”. В. Дільтей.
3. Баденська школа. В. Віндельбанд, Г. Ріккерт.
4. Вплив соціологічних студій на розвиток історичних знань. Перевага “колективного” над “індивідуальним”. Е. Дюркгайм. А. Бер.
5. “Морфологія історії” О. Шпенглера.
6. “Історія цивілізацій” А. Дж. Тойнбі.
7. “Кожне покоління переписує історію заново”: Б. Кроче.
8. “Я – це Я і мої обставини”: історичні та соціальні проблеми філософської системи Х. Ортеги-і-Гассета.
9. Історіософія Р. Дж. Колінгвуда.
10. Від “історії-події” до “історії-проблеми”: Марк Блок, Люсьєн Февр. Журнал “Аннали”. Концепт ментальності.
11. “Тотальна” історія. Фернан Бродель. Емануель Ле Руа Лядюрі, Ернест Лябрус та ін.
12. Історична (культурна) антропологія.
13. Становлення мікроісторії як напряму досліджень. Джованні Леві. Карло Гінзбург.
14. Карло Гінзбург “Сир і хробаки. Картина світу одного мельника XVI ст.”. Наталі Земон Девіс “Повернення Мартіна Гера”.
15. Мікроісторія: концептуальне обґрунтування Ганса Медіка.
16. Жіноча історія як напрям історичних досліджень: становлення сучасної методології.
17. “Її історія”. Жінка чи жінки. Проблема джерельної бази. Жіночий досвід та автономія.
18. Жіноча історія: Джоан Скотт.
19. Соціальна історія та жіноча історія. Жінка як суб’єкт, гендер і політика.
20. Переосмислена історія тіла. Рой Портер. Тіло як умова людської природи; форми тіла; аномалії тіла. Стать і гендер; тіло, розум і душа; політика тіла.
21. Історія читання. Суб’єктивний чинник і його вплив на розуміння текстів. Роберт Дарнтон.
22. Роберт Дарнтон “Велика котяча різанина та інші епізоди історії французької культури”.
23. “Лінгвістичний поворот” в історії. “American Historical Review” і дискусії щодо сприйняття / описування історії. Гейден Вайт.
24. Візуальна історія. Візуальний матеріал. Історія, візуальний матеріал та історик.
25. Англійська соціальна історія: традиції становлення. Едвард Палмер Томпсон. Школа “Анналів” і “нова історія” в Англії.
26. “Погляд знизу” на історію: потенціал джерел і потреба концептуалізації.
27. Емануель Ле Руа Лядюрі “Монтайю, окситанське село (1294–1324)”.
28. Історія повсякденності у світлі досліджень школи “Анналів” і мікроісторії: до питання становлення напряму.
29. Історія повсякдення в Німеччині: від маргінальної до популярної теми. Альф Людтке.
30. Структура і зміст поняття “історія повсякденності”. Методологія

	<p>історії повсякденності.</p> <p>31. Історія повсякденності vs етнографічне дослідження побуту.</p> <p>32. Повсякдення у гендерних студіях. Історія повсякденності та урбаністика. Біографістика та дослідження повсякдення.</p> <p>33. Норма і девіація у просторі повсякдення. Повсякдення “інших”, “привілейованих” / “маргінальних” груп. Повсякденні уявлення. Приватність та повсякдення.</p> <p>34. Фіцпатрик Шейла «Повсякденний сталінізм. Соціальна історія Радянської Росії в 30-ті роки: місто».</p> <p>35. “Рятувальна історія” як історія локальна, потенційна, екзистенційна та афірмативна.</p> <p>36. Історія речей: історична наука та “черговий «переворот»”. “Речі як Інші” (Ева Доманська).</p> <p>37. Усна історія та міждисциплінарні студії. Становлення терміну “усна історія”. Джозеф Гоулд, Алан Невінс.</p> <p>38. Етапи розвитку усної історії впродовж 1940–1980-х рр. Постмодернізм і усна історія (1990–2000-ті рр.).</p> <p>39. Чотири зміни парадигми в усній історії за А. Томсоном.</p> <p>40. Дослідження за методом усної історії в Україні.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>